

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Janem Holubem, LL.M., advokátem, se sídlem Kleinerova 24, Kladno, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **J. P.**, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2008, č. j. 8 Ca 202/2006 - 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků, ani osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci žalobce JUDr. Janu Holubovi, LL.M., advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 10. 2008, č. j. 8 Ca 202/2006 - 44, odmítl žalobu žalobce podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2006, č. j. ÚSŘ/1750/06/Bas, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný předmětným rozhodnutím zamítl odvolání J. P., nar. X, zastoupeného žalobcem, a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna (dále jen „stavební úřad“) ze dne 9. 3. 2006, č. j. Výst.1733/05/Če/330, Výst.619/2004/Če/330, jímž stavební úřad J. P., nar. X, zamítl změnu stavby „Rodinný dům, elektroprípojka v B. v Kladně - Dubí“, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna, před jejím dokončením.

V odůvodnění svého usnesení Městský soud v Praze uvedl, že osobou, vůči níž napadené rozhodnutí směřovalo a která jím byla dotčena ve svých právech či povinnostech, byl Jiří Pokorný, mladší, ovšem žalobcem je J. P., nar. X. Soud proto usnesením ze dne 19. 7. 2006, č. j. 8 Ca 202/2006 - 7, žalobce poučil o tom, že v projednávané věci je osobou legitimovanou k podání žaloby J. P., mladší; jiná osoba není oprávněna žalobu podat, neboť jejích práv a povinností se napadené rozhodnutí netýká, mohla by však jednat jako zástupce žalobce. Soud žalobce vyzval, aby sdělil, zda osoba označená v žalobě jako J. P., nar. X, starobní důchodce, je totožná s osobou označenou v rozhodnutí žalovaného jako J. P., ml., anebo zda se jedná o osoby odlišné, případně aby soudu předložil plnou moc k zastupování J. P., ml. v řízení o podané žalobě. Na tuto výzvu J. P., nar. X, soudu výslovně sdělil, že je žalobcem. Při jednání dne 30. 10. 2008 žalobce k dotazu předsedy senátu uvedl, že stavebníkem v předmětné věci je jeho syn, žalobce měl od svého syna plnou moc k zastupování ve stavebním řízení; tuto žalobu podal vlastním jménem. Městský soud v Praze konstatoval, že z § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), je zřejmé, že k podání žaloby proti rozhodnutí orgánu veřejné správy je oprávněn ten, kdo byl zkrácen na svých právech rozhodnutím, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti. V projednávané věci je osobou legitimovanou k podání žaloby stavebník J. P., mladší, neboť právě o jeho právech a povinnostech bylo napadeným rozhodnutím žalovaného rozhodováno. Jiná osoba nebyla oprávněna sama za sebe žalobu podat, tedy ani vystupovat ve věci jako žalobce, protože jejích práv a povinností se napadené rozhodnutí netýká. Jelikož J. P., st. podal žalobu svým jménem, v žalobě se výslovně označil za žalobce, což potvrdil i písemným vyjádřením ze dne 7. 8. 2006, resp. ústním prohlášením při jednání dne 30. 10. 2008, je podle soudu nesporné, že žaloba byla podána osobou, která k tomu byla zjevně neoprávněná, neboť napadené rozhodnutí nijak nezasáhlo do jejích práv a povinností. Městský soud v Praze proto žalobu odmítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítal, že je osobou zúčastněnou na řízení a vždy byl účastníkem řízení, z něhož rozhodnutí žalovaného vzešlo. Tvrdil, že řízení před správními orgány bylo vedeno nezákonně, a to „úmyslně, neboť v naprosto srovnatelném případě byl výsledek naprosto odlišný, což je hrubé porušení zákonnosti, které vykazuje znaky mafiánství, korupce a zločinnosti“. Důkazem tohoto tvrzení je podle stěžovatele soudní jednání konané dne 30. 10. 2008, ze kterého byl pořízen zvukový záznam dokladující vznesené podezření a obvinění. Stěžovatel uvedl, že účast J. P. při jednání byla bezpředmětná a účelová „a zapadá do spiknutí mafiánství správních orgánů a soudů ČR“. Podotkl, že „již dlouho nebyl účasten větší zmatečnosti řízení před soudem která proběhla 30. 10. 2008 a usnesení bylo až 2. 1. 2009“. Soud vůbec neřešil podanou žalobu a rozhodl, aniž zkoumal zákonnost rozhodnutí správního orgánu. Pokud by tak soud učinil, musel by rozhodnutí žalovaného zrušit. Zmatečnost řízení před soudem spatřoval stěžovatel v tom, že soud vycházel pouze z tvrzení žalovaného, aniž rozhodnutí opíral o kompletní spis. Správní orgán podle stěžovatele rozhodoval zcela záměrně a účelově. Stěžovatel dále namítal, že „jediné jednání ve věci je poznamenáno zmatečností řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení a jako důkaz poslouží, že žaloba je odmítnuta po dvou letech se zdůvodněním, které neobstojí platným zákonům a nařízením“. Soud neakceptoval požadavek přednostního vyřízení věci bez nařízeného jednání.

Stěžovatel konstatoval, že „žaloba byla podána vlastním jménem, neboť žalobní legitimace je dána dle § 65 odst. 2 s. ř. s.“. Namítal, že „je zkrácen na právech tím, že bylo znemožněno nabytí uzavřené smlouvy o smlouvě budoucí a že nezákonným nezakládáním stavby nejsou vytvořeny podmínky k tomu, aby stavebník uhradil žalobci poskytnutou půjčku ve výši 500 000 Kč“. Podle stěžovatele byly naplněny podmínky žalobní legitimace podle § 79 a § 82 s. ř. s. Stěžovatel shrnul, že nebyly dány podmínky k odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., a proto považoval napadené usnesení za nezákonné a neslučitelné s právním řádem České republiky. Soud nezkoumal, jakým způsobem je zasahováno do práv a povinností stěžovatele; pokud by měl k rozhodování kompletní spis, tak by důvodnost a žalobní legitimaci podle stěžovatele zjistil. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

Podáními ze dne 25. 2. 2009 stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení bezplatného právního zástupce.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 29. 5. 2009, č. j. 8 Ca 202/2006 - 53, osvobodil stěžovatele od soudních poplatků a ustanovil zástupcem stěžovatele JUDr. Jana Holuba, advokáta.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 3. 7. 2009 stěžovatel namítal, že soud nesprávně posoudil otázku jeho aktivní legitimace, když k podání žaloby byl stěžovatel legitimován podle § 65 odst. 2 s. ř. s. Jeho žalobní legitimace vyplývá z toho, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která mu přísluší takovým způsobem, že to mělo za následek nezákonné rozhodnutí. V důsledku postupu správních orgánů byl stěžovatel zkrácen na právu na uspokojení ze Smlouvy o navrácení půjčené finanční částky ze dne 20. 4. 2004, kterou uzavřel se svým synem. Vracení dlužné částky je v této smlouvě vázáno na skončení kolaudačního řízení rodinného domu na pozemku parc. č. 893 (zřejmě myšleno 839, pozn. soudu) v katastrálním území Dubí u Kladna. Vzhledem k tomu, že v důsledku napadeného rozhodnutí ke skončení kolaudačního řízení a k vydání kolaudačního souhlasu nedojde, je stěžovateli nepřímě zabráněno, aby mu byla dlužná částka vrácena. Stěžovatel dále namítal, že povinnost vybudovat sněholamy by znamenala zásah do vystavěné střechy, byla uložena v době, kdy již stavba byla hotová, je v rozporu s podmínkou provádění stavby pouze z vlastního pozemku a je zcela neadekvátní, neboť sněholamy mají své místo v horském prostředí. Správní orgán podle stěžovatele nebral v úvahu rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 16. 6. 1999, č. j. 45 Ca 122/98 - 39, neboť v následujících správních řízeních nebylo provedeno posouzení podle § 127 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, jak ukládá citovaný rozsudek. Stěžovatel rovněž namítal, že se Městský soud v Praze vůbec nezabýval námitkami vznesenými v žalobě a nezohlednil rozhodnutí Ministerstva pro místní rozvoj o přezkoumání věci mimo odvolací řízení ze dne 14. 11. 2000, č. j. 877/05/331/2000. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a v jejím

doplnění. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod podání kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující informace podstatné pro rozhodnutí o kasační stížnosti. V žalobě ze dne 12. 7. 2006 stěžovatel v záhlaví označil „žalobce: J. P., nar. X, starobní důchodce“ a uvedl: „*Návrh podává ve dvojím vyhotovení P. J., nar. X*“

Městský soud v Praze usnesením ze dne 19. 7. 2006, č. j. 8 Ca 202/2006 - 7, stěžovatele vyzval, aby upravil svou žalobu tak, aby bylo zřejmé, zda je žalobcem nebo zástupcem žalobce. V odůvodnění soud uvedl, že napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto o odvolání podaném J. P., mladším, kterého zastupoval J. P., starší; není pochyb o tom, že osobou dotčenou na svých právech či povinnostech tímto rozhodnutím je J. P., mladší, který je legitimován k podání žaloby. Jiná osoba není oprávněna žalobu podat, mohla by jednat jen jako zástupce žalobce. Soud konstatoval, že ze žaloby není zřejmé, zda osoba označená jako žalobce je J. P., mladší nebo J. P., starší. Soud stěžovatele vyzval, aby sdělil, zda osoba označená J. P., nar. X, starobní důchodce, je totožná s osobou označenou ve výroku napadeného rozhodnutí jako J. P., mladší. Pokud by šlo o osoby odlišné, vyzval soud stěžovatele k předložení plné moci k zastupování J. P., mladšího v řízení o žalobě.

V podání ze dne 7. 8. 2006 stěžovatel uvedl: „...*v podané žalobě je žalobcem J. P. st., nar. X, starobní důchodce...*“. Stěžovatel uvedl, že odvolání podával také on, žalobní legitimaci uplatňuje na základě § 65 odst. 2 s. ř. s., a tvrdil, že postupem správního orgánu byl zkrácen na svých právech.

Při jednání stěžovatel potvrdil, že stavebníkem v předmětné věci je jeho syn, od něhož měl plnou moc k zastupování ve stavebním řízení. Projednávanou žalobu podal svým jménem.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.*

Stěžovatel v žalobě a po výzvě soudu v podání ze dne 7. 8. 2006 i při jednání soudu výslovně označil za žalobce sebe, čímž vyloučil, že by žalobu podával v zastoupení svého syna. Soud stěžovatele vyzval, aby sdělil, zda žalobu podává svým jménem nebo v zastoupení jiné osoby, nelze mu proto vytýkat, že by se nepokusil nedostatek aktivní legitimace stěžovatele odstranit. Stěžovatel v žalobě neuvedl, ani v kasační stížnosti nenamítal, že by žalobu podal v zastoupení svého syna J. P., nar. X, proto k posouzení zbývá toliko aktivní legitimace stěžovatele osobně.

Městský soud v Praze správně odvozoval aktivní legitimaci účastníka řízení od možnosti dotčení subjektivních práv, tj. zda se rozhodnutí žalovaného nějak projevilo v právní sféře stěžovatele. Předmětem správního řízení, jež vyústilo ve vydání rozhodnutí, které stěžovatel napadl žalobou, byla změna stavby před dokončením - rodinného domu, elektropřípojky v B. v Kladně - Dubí, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna.

Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho rozhodovací činnosti známo, že stěžovatel není vlastníkem předmětného rodinného domu, ani pozemku, na kterém tento dům stojí; není ani stavebníkem předmětné stavby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2008, č. j. 4 As 58/2007 - 108, www.nssoud.cz). Stěžovatel je spolu s manželkou toliko vlastníkem sousedního pozemku parc. č. 838 v katastrálním území Dubí u Kladna.

S ohledem na skutečnost, že stavební úřad zamítl žádost o změnu stavby před dokončením a žalovaný toto rozhodnutí potvrdil, z pohledu vlastníka sousedního pozemku se vůbec nic nezměnilo. Těmito rozhodnutími tudíž nemohla být dotčena žádná práva stěžovatele.

Spatřuje-li stěžovatel dotčení na svých právech v tom, že uzavřel se svým synem smlouvu, na základě které měly být stěžovateli po kolaudačním řízení navráceny finanční prostředky ve výši 500 000 Kč, Nejvyšší správní soud nemůže této argumentaci přisvědčit. Ve smyslu § 65 s. ř. s. může totiž být za relevantní považováno jen takové dotčení na právech či povinnostech, jež bezprostředně vyplývá z napadeného rozhodnutí, to znamená, že rozhodnutí přímo zakládá, mění, ruší nebo závazně určuje práva či povinnosti účastníka řízení. Dotčení na právech nemůže být založeno soukromoprávní smlouvou.

Stěžovatel navíc ve správním řízení účastníkem nebyl, vystupoval jako zplnomocněný zástupce stavebníka. V úvahu proto nepřipadá ani aplikace ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s., které přiznává aktivní legitimaci i dalším účastníkům správního řízení, na něž nedopadá § 65 odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že vydáním žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, ani jemu předcházejícího rozhodnutí stavebního úřadu, nemohla být dotčena právní sféra stěžovatele, neboť tato rozhodnutí nejsou způsobilá jakkoliv zasáhnout do jeho práv a povinností.

Žaloba podaná stěžovatelem zcela jednoznačně směřovala proti rozhodnutí správního orgánu, posuzování podmínek žalobní legitimace podle § 79 s. ř. s. (žaloba na

ochranu proti nečinnosti správního orgánu) a podle § 82 s. ř. s. (žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu) proto Nejvyšší správní soud shledal irelevantním.

Městský soud v Praze proto postupoval a rozhodl zcela v souladu se zákonem, když žalobu podanou stěžovatelem proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2006, č. j. ÚSŘ/1750/06/Bas, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť stěžovatel je k podání takového návrhu osobou zjevně neoprávněnou. Námitka stěžovatele, že je aktivně legitimován, tedy nebyla shledána důvodnou.

Délka soudního řízení, ani skutečnost, že věc nebyla vyřízena přednostně, jak stěžovatel žádal, nemá vliv na správnost usnesení Městského soudu v Praze o odmítnutí žaloby.

Zjistí-li soud, že návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou, je povinen takový návrh podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. usnesením odmítnout, tj. rozhodnout bez věcného projednání žaloby; v takové situaci není soud povinen nařizovat ústní jednání. Nedostatek aktivní legitimace nemůže zhojit ani stěžovatelem tvrzená nezákonnost postupu a rozhodnutí správních orgánů, neboť posouzení zákonnosti rozhodnutí je otázkou meritorního přezkumu, který je v případě návrhu podaného osobou k tomu zjevně neoprávněnou vyloučen.

Nejvyšší správní soud již rozhodoval o mnoha kasačních stížnostech stěžovatele, otázku aktivní legitimace k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu řešil např. v rozsudku ze dne 27. 2. 2008, č. j. 4 As 58/2007 - 108, www.nssoud.cz. V tomto rozhodnutí dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatel nebyl aktivně legitimován k podání žaloby proti rozhodnutí, kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí stavebního úřadu, jímž byla J. P., nar. X, zamítnuta změna stavby rodinného domu, elektropřípojky v B. v Kladně - Dubí, na pozemku st. p. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna. K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 1. 2009, č. j. 4 As 65/2008 - 39, www.nssoud.cz, v němž zkoumal aktivní legitimaci stěžovatele k podání žaloby proti rozhodnutí, kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí stavebního úřadu, jímž byla J. P., nar. X, zamítnuta žádost o nařízení předběžného opatření z důvodu zatímní úpravy poměrů účastníků v řízení o povolení předčasného užívání stavby rodinného domu v B. v Kladně - Dubí, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna.

K dalším námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatel kasační stížností napadl usnesení o odmítnutí žaloby, předmětem posuzování kasačního soudu tak nemůže být přezkoumatelnost či správnost žalobou napadeného rozhodnutí, ani zákonnost postupu orgánů žalovaného. Nejvyšší správní soud je v dané situaci povolán pouze k tomu, aby posoudil, zda byl dán zákonný důvod pro odmítnutí žaloby; další námitky stěžovatele, které se týkají věci samé, jsou proto irelevantní.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 10. 2008, č. j. 8 Ca 202/2006 - 44, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto stádiu řízení nad rámec jeho běžné činnosti žádné náklady nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatele JUDr. Janu Holubovi, advokátu, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 4800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. prosince 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu